

Forfatter: Møller, Poul Martin

Titel: Udrag fra Skrifter i Udvalg

Citation: Møller, Poul Martin: "Skrifter i Udvalg", i Møller, Poul Martin: *Skrifter i Udvalg*, udg. af HANS BRIX ; SOPH. MICHAËLIS ; CARL S. PETERSEN ; POUL TUXEN , 1930, s. 406.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-moeller01val-shoot-idm140426996058208/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Skrifter i Udvalg

som det hedder i en Randnote i Hæftet fra Manila, »ligner en Parasol«. Digtet har i Haandskriftet følgende overstregede Begyndelsesstrofe:

Djærv stander i sin Kraft
Den gamle Stamme
Og med sin rige Saft
Den Løvet ammer.

Først derpaa har han faaet Øje paa den levende Moder med sit Barn under Træet og i Hast nedkastet Omridsene til hendes Billede. Ved Siden af den kasserede Strofe staar i Haandskriftet Ordene: Sparke med Benene -- Knæ Vugge -- Bryst Pudevaar -- evig Pagt -- [Faderen] op ad Dage. Med de mange Udtryk fra Barnesproget stammer en Iagttagelse i Strøtanker: »Skabelsen af Sproget ytrer sig endnu under sin oprindelige Skikkelse, naar en Moder gør nye Navne til et kært Barn« o. s. v.

I Sommeren 1850, da Digtets Indhold af personlige Grunde var blevet Poul Møller særlig levende (P. M. II, 158; ovenfor t. S. 71), sendte han det til Heiberg til Offentliggørelse i den Flyvende Post (Nr. 93, den 4. Aug. 1850).

82 *Jeg faar et Smil til Vaageløn*, smlgn. S. 71: »Og skænke dig et Smil til Fosterløn.«

En Rekonvalescent. Poul Møller er nu begyndt at føle sig hjærtelig vel i Rosenborg Have. I Haandskriftet udtrykker et Par overstregede Begyndelseslinjer hans Stemning:

Med Fryd igen jeg atter ser
De velbekendte Gange,
Hvor Blomster under Hækken ler —

Det er da faldet ham ind, at denne Stemning kunde anskueliggøres under Billedet af en Rekonvalescent, der for første Gang efter et langt Sygeleje genser den blomstrende Natur. I Haandskriftet viser en Randnote: *Slottets Spire — Knapper*, ligesom de tilsvarende Optegnelser til det foregaaende Digt, det Synsbillede, der først dukkede frem for Fantasien. Af den ovenfor omtalte, vragede Indledningsstrofe til det foregaaende Digt er ogsaa dette Digt fremgaaet. Den dertil svarende Sentens i næstsidste Strofe indeholder den

homeriske (Iliad. VI 146), ogsaa i Bibelen (Sirak 14,18) forekommende Sammenligning mellem Bladenes og Menneskeslægternes Skifte paa den samme Stamme. Ved denne Følelse af genfødt Liv er Figuren et Modstrykke til »En gammel Pedant« og til et Digt af Schack Staffeldt, som Poul Møller vistnok har haft i Tankerne. Sonetten »Manden«, der har til Motto *Et in Arcadia ego* (i den nedenfor meddelte Plan til en Fortælling, S. 180, glemmer Pedanten, »at han er ude af Arkadien«) og ender saaledes: »Nu spinder jeg mig ensomt ind / i Alvor, til af Ormens Alder / et andet Foraar mig fremkalder«. Et beslægtet Indtryk, af primitiv Livsfølelse i Modsætning til »anakronotisk« Livslyst, faar man ved at sammenligne Strofen:

Hin Sol, som farved Adams Palmer,
Den brænder endnu lige skøn,
Og Fuglen synger samme Salmer,
Og Linden stander lige grøn

med en tilsvarende i Digtet *Aufmunterung zu Freude* fra 1776 af den følsomme tyske Lyriker Hölty:

Noch rinnt und rauscht die Wiesenquelle,
Noch ist die Laube kühl und grün,
Noch scheint der liebe Mond so helle,
Wie er durch Adams Bäume schien.

85 *Jeg ser igen den danske Sommer*, det sidste Udtryk røber ligesom i »Hjemve« (S. 74) Digterens personlige Fraværelse fra Hjemmet. Fortsættelsen viser som et Eksempel, saa godt som mange. Fremgangen i konkret Fremstilling: fra »Bier deres brune Nektar lave« til »Fluesværmen brummer højt i den rene Foraarsluft«.

Men aarlig slappes Mandens Knæ, et ofte forekommende homerisk Udtryk for Afmagt (f. Eks. Odys. IV, 703).

84 *Mads og Mikkil*. Pointen i denne lille Situation er en gammel Skæmtehistorie (fortalt f. Eks. i et tysk *Anecdoteslexicon* fra 1784), som Poul Møller kan have hørt om Bord af Skibets Læge, der var fuld af Anekdoter. Digtet virker som en blot Penneprove til det følgende, ogsaa ved Forsøget paa at gengive Drengesproget (»Du er saa bange!«) med et Slags litterært eller voksent Anstrøg: